

nr.08. din 02.07.2026

Misiunea de control:

a aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din r-nul Cantemir

INSPECTORATUL SOCIAL DE STAT

Cuprins

1. Informație de context general.....	3
2. Scopul și obiectivele misiunii de control	4
3. Baza legală de reglementare	4
4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control:.....	4
5. Constatări și concluzii	5
5.1 Observații generale:.....	5
5.2 Sinteza constatărilor:	6
5.2.1 Abateri constatate în procesul de luare a deciziilor de către STAS la stabilirea dreptului la compensații pentru serviciile de transport și stoparea plății compensației.....	7
5.2.2 Neprezentarea de către solicitanți a certificatului de înmatriculare	7
5.2.3 Abateri constatate în procesul de acordare a dreptului la compensația pentru serviciile de transport	8
5.2.4 Abateri depistate la înmatricularea de stat a mijloacelor de transport cu scutire de drepturile de import	9
5.2.5 Conducerea mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.....	10
5.2.6 Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială	10
6. Concluzii generale:	11
7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat:	11

Anexă: 6 (șase) file

1. Informație de context general

Cadrul legal pentru acordarea facilităților vamale și fiscale persoanelor cu dizabilități la importul unui mijloc de transport este prevăzut în Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (în continuare Legea nr. 60/2012), persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor pot alege, la cerere, în schimbul compensației pentru serviciile de transport, dreptul de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor (reutilat în mod corespunzător), clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm³ inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal și ale Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Pentru a beneficia de facilitățile fiscale și vamale persoana cu dizabilități locomotorii adresează o cerere structurii teritoriale de asistență socială de la locul de trai prin care solicită renunțarea la compensațiile specificate la art.49 din Legea nr.60/2012, iar structura teritorială de asistență socială, în termen de până la 3 zile lucrătoare, eliberează certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale respective.

În cazul importului mijlocului de transport, pentru a beneficia de facilitățile vamale și fiscale, persoana cu dizabilități locomotorii sau reprezentantul acesteia urmează să prezinte organului vamal, următoarele documente:

- 1) pașaportul tehnic în original și copia de pe acesta;
- 2) actul de donație în original și copia de pe acesta, care conține informații privind donatorul, beneficiarul, valoarea mijlocului de transport și scopul – pentru utilizarea mijlocului de transport de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în cazul în care mijlocul de transport este acordat cu titlu gratuit (donație);
- 3) actul de identitate al beneficiarului în original și copia de pe acesta;
- 4) certificatul de reutilare eliberat de stațiile/centrele tehnice autorizate în acest domeniu, care nu se află în Republica Moldova (tradus în limba română);
- 5) contractul de vânzare-cumpărare sau invoice-ul sau alt document comercial;
- 6) ***certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensații în schimbul facilităților fiscale și vamale, eliberat de structura teritorială de asistență socială de la locul de trai;***
- 7) procura în original și copia de pe actul de identitate al reprezentantului – în cazul în care tranzacția se efectuează prin intermediul reprezentantului.

Conform procedurii legale, la momentul vămării, persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor completează declarația pe propria răspundere, prin care se obligă să nu comercializeze, transmită în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijlocul de transport importat până la expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutirea respectivă.

În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, se calculează și se achită taxa pentru proceduri vamale și acciza, în funcție de capacitatea cilindrică a motorului și termenul de exploatare a mijlocului de transport.

Se permite conducerea mijloacelor de transport menționate, doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, în condițiile stabilite prin *HG 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.*

Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate mai sus și fără respectarea condițiilor stabilite, pe perioada aflării acestora în posesia și folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează conform legislației în vigoare.

Misiunea de control al aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru serviciile de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor este organizată în vederea identificării riscurilor și deficiențelor, care au impact direct asupra stabilirii dreptului la *facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială*.

2. Scopul și obiectivele misiunii de control

Scopul misiunii: Controlul respectării prevederilor legale de către structura teritorială de asistență socială la eliberarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor a actelor necesare pentru beneficierea de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Obiective:

1. Verificarea modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de stabilire a dreptului la facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.
2. Stabilirea neregulilor (cazurilor de fraudă și eroare) în procesul de acordare a compensațiilor pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor;
3. Identificarea soluțiilor de remediere a deficiențelor stabilite în cadrul controlului și dispunerea de măsuri relevante înlăturării deficiențelor constatate.

3. Baza legală de reglementare

Controlul desfășurat la STAS Cantemir a avut loc în temeiul:

- Legii nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități,
- Hotărârii Guvernului nr. 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;
- Hotărârii Guvernului nr. 1413 din 27.12.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport;
- Hotărârii Guvernului nr. 802 din 28.10.2011 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat;
- Ordinului directoarei Inspectoratului Social de Stat nr. 34/1 din 23.03.2026 și nr. 52 din 14.05.2026 cu privire la misiunea de control în raionul Cantemir.

4. Sfera de abordare a controlului. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control:

Eșantionul selectat pentru misiunea de control este reprezentat de persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor din r-nul Cantemir care au solicitat în perioada anilor 2021-2025 renunțarea la compensația pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Au fost supuse controlului 67 dosare ale beneficiarilor/solicitanților de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, domiciliați în r-nul Cantemir.

Activitățile de control au fost realizate conform *Metodologiei cu privire la organizarea și desfășurarea misiunii de control al aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul*

mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, fiind aplicate următoarele tehnici de control:

a) Analiza informației incluse în dosarele solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;

b) Analiza corectitudinii aplicării prevederilor legale de către STAS la încetarea plății compensației pentru serviciile de transport pentru persoanele care au depus cerere de renunțare la compensațiile respective în schimbul facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

5. Constatări și concluzii

5.1 Observații generale:

Din totalul celor 67 persoane care au depus cerere de renunțare la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale, **67 persoane au importat mijloace de transport cu destinație specială**, cu scutire de drepturile de import, 19 dintre care au solicitat de la STAS eliberarea certificatelor confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, după cum urmează:

Nr. ord.	Anul	Solicitări înregistrate	Numărul de dosare verificate	Nr. de mașini importate	Nr. certificatelor ¹ eliberate de către STAS
1.	2020	4	4	4	0
2.	2021	33	33	33	7
3.	2022	26	26	26	12
4.	2023	1	1	1	0
5.	2024	1	1	1	0
6.	2025	2	2	2	0
Total		67	67	67	19

Tabel nr. 1: Date generale privind importul mijloacelor de transport cu destinație specială

În anul 2021 au fost înregistrate cele mai multe solicitări privind renunțarea la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale și, respectiv, cele mai multe importuri de mijloace de transport cu destinație specială.

Analiza efectuată în baza dosarelor verificate denotă că din numărul total al persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor care au solicitat renunțarea la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale, 6 sunt copii cu vârste cuprinse între 9 și 18 ani (cu reprezentanți legali), iar 61 persoane sunt adulți cu vârste între 18 și 86 ani.

Solicitanți /beneficiari	Nr. de persoane	Număr de înmatriculări
Copii (9 – 18 ani)	6	6
Adulți (18 – 86 ani)	61	61
Total	67	67

Tabel nr.2: Categoria de vârstă a beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială

¹ Certificate confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, eliberat de structura teritorială de asistență socială de la locul de trai

Reieșind din analiza efectuată se constată că, începînd cu anul 2023, odată cu modificările operate la cadrul legal² prin includerea unor cerințe noi pentru importul mijloacelor de transport cu destinație specială, atît numărul solicitărilor de renunțare la compensațiile pentru serviciile de transport cît și numărul mijloacelor de transport înmatriculate a scăzut esențial.

Conform noilor prevederi legale mijloacele de transport importate cu scutire de drepturi de import, trebuie să fie reutilate în mod corespunzător, ceea ce presupune ca mijloacele de transport să fie echipate de uzina producătoare sau reutilate legal cu agregate suplimentare necesare și dotate cu mecanisme speciale pentru adaptarea acestora, corespunzător necesităților de deplasare a persoanelor cu dizabilități locomotorii și să fie construite/adaptate special pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Totodată, în condițiile noilor modificări ale cadrului legal, reutilarea acestor mijloace de transport după import, astfel ca acestea să piardă caracteristicile specifice mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se consideră utilizare a mijlocului de transport contrar destinației finale.

Verificările efectuate denotă că, în perioada 2020 – 2025, cele mai multe *mijloace de transport cu destinație specială* înmatriculate de către persoanele cu dizabilități locomotorii din r-nul Cantemir fac parte din clasa de lux, ponderea cea mai mare (peste 50%) fiind a celor de model Mercedes-Benz, Volkswagen, Opel, Honda și Ford. Conform probelor colectate în cadrul misiunii de control a fost stabilit modelul și marca vehiculelor importate cu scutire de drepturile de import și numărul acestora, după cum urmează:

Mercedes-Benz (E220, B180, B200, C200, C220)	11
Volkswagen (Sharan, Passat, Caddy, Golf, Touareg, Touran)	10
Opel (Insignia Sport Tour, Zafira, Combo, Combo C, Insignia Limouzine H, Astra G Caravana)	8
Honda (CR-V)	6
FORD (Galaxy, S Max, Focus, Tranzit, Mondeo, Kuga)	6
Volvo (XC90)	5
Toyota (Corolla, Avensis, Avensis Verso, RAV4 Hybrid)	5
Hyundai (Santa Fe)	4
Nissan (Xtrail, Qashqai +2)	2
BMW (320d, 525d)	3
Land Rover (Evoque, Freelander)	2
KIA (Sorento)	2
SAAB (9.5)	1
Mazda (5)	1
Mitsubishi (Outlander)	1
Total:	67

5.2 Sinteza constatărilor:

Constatări și concluzii formulate în procesul de control prin prisma neconformităților identificate:

² Hotărârea Guvernului nr. 311 din 24.05.2023 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului pentru implementarea politicii fiscale și vamale, în vigoare 02.06.2023

5.2.1 Abateri constatate în procesul de luare a deciziilor de către STAS la stabilirea dreptului la compensații pentru serviciile de transport și stoparea plății compensației

În conformitate cu prevederile pct. 29 din HG nr. 1413 din 27.12.2016³: „Pierderea dreptului și stoparea plății compensației are loc în caz de ... 4) utilizare a facilităților fiscale și vamale la importul unui mijloc de transport, destinat pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, conform prevederilor legislației în vigoare. Stoparea plății compensației are loc, pe baza copiei certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport (prezentat obligatoriu de către beneficiar în timp de 3 zile lucrătoare de la data înmatriculării), din trimestrul următor celui care a beneficiat de scutirea de drepturi de import al unui mijloc de transport, pînă la împlinirea termenului de 5 ani”.

Respectiv, dacă în perioada de referință au fost înmatriculate 67 de mijloace de transport cu destinație specială, STAS Cantemir urma să emită 67 decizii de stopare a plăților compensației în baza copiei certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport. Cu toate acestea, verificările efectuate denotă lipsa acestor decizii.

La fel, a fost constatat că, STAS Cantemir nu emite decizii de acordare a dreptului la compensații pentru serviciile de transport, compensațiile fiind acordate doar în baza cererii depuse de către solicitant - persoana cu dizabilități sau reprezentantul său legal.

Acordarea „de facto” a compensațiilor pentru serviciile de transport în lipsa unui act care să conțină temeiul de drept și calculul exact al prestației creează o stare de incertitudine și poate atrage imposibilitatea beneficiarilor de a contesta legal această măsură în conformitate cu prevederile pct. 42 din HG nr. 1413 din 27.12.2016, care stipulează: „Deciziile organului responsabil de stabilirea sau plata compensației pot fi contestate în modul stabilit de legislația în vigoare.”.

5.2.2 Neprezentarea de către solicitanți a certificatului de înmatriculare

Se constată că STAS Cantemir nu are stabilite/descrie proceduri interne privind evidența dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, prin ce se încalcă prevederile art. 14 lit.g) al **Legii 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern**, care stipulează că entitatea publică este responsabilă de organizarea sistemului de management financiar și control, inclusiv prin ”documentarea și descrierea proceselor operaționale de bază, operațiunilor și procedurilor”.

Lipsa unor proceduri clare în procesul de lucru cu solicitanții/ beneficiarii de facilități fiscale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, duce la deficiențe inclusiv legate de evidența termenelor stabilite în baza prevederilor pct. 26 din HG 474/2016⁴, care stipulează: „În cazul mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, după beneficierea de facilitățile fiscale și vamale și înmatricularea mijlocului de transport conform prevederilor legislației în vigoare, beneficiarul, persoana cu dizabilități locomotorii prezintă obligatoriu, în termen de pînă la 3 zile lucrătoare, la structura teritorială de asistență socială de la locul de trai copia de pe certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport, care se anexează la dosarul beneficiarului”.

³ Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27.12.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială

Reieșind din analiza celor 67 dosare ale persoanelor cu dizabilități locomotorii (incluse în planul de control), în **4 cazuri**⁵ beneficiarii nu au prezentat certificatele de înmatriculare a mijlocului de transport cu destinație specială.

Neprezentarea de către beneficiar a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport cu destinație specială, precum și neprezentarea în termen a acestuia crește riscul achitării nejustificate a plății compensațiilor pentru serviciile de transport.

În același context, cadrul normativ nu prevede care sunt responsabilitățile și consecințele în raport cu beneficiarul în cazul în care acesta nu și-a onorat obligația de a prezenta în termen copia certificatului de înmatriculare, fapt care creează neclarități la punerea în aplicare a acestor prevederi de către STAS.

Notă:

După inițierea misiunii de control beneficiarii au prezentat copiile de pe certificatele de înmatriculare, dosarele fiind completate cu informația lipsă.

5.2.3 Abateri constatate în procesul de acordare/stopare a dreptului la compensația pentru serviciile de transport

Verificările efectuate au scos în evidență nereguli legate de plata compensației pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor care au depus cerere pentru renunțarea la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale la înmatricularea unui mijloc de transport cu destinație specială.

Verificările efectuate relevă faptul că, pentru unele cazuri din cele verificate⁶, prevederile pct. 29, alin. 4) din HG 1413/2016 nu au fost respectate de către STAS Cantemir, fiind constatate următoarele abateri:

- În **11 cazuri** plata compensației pentru serviciile de transport nu a fost stopată din trimestrul următor celui în care beneficiarului i s-a aplicat scutirea de drepturi de import al unui mijloc de transport, fiind încălcate prevederile pct. 17 din HG 474/2016, care stipulează: „În cazul pierderii dreptului la compensație stabilit la pct. 29 din prezentul Regulament, plata acesteia încetează începând cu trimestrul următor.”.
- Nerespectarea prevederilor legale de către specialiștii STAS la stoparea plății compensației pentru serviciile de transport a dus la *stabilirea nejustificată* a plăților în mărime de *17380,00 lei*.
- În **20 cazuri** stoparea plății compensației pentru serviciile de transport a avut loc anterior înmatriculării mijlocului de transport cu destinație specială, contrar prevederilor stipulate la pct. 29 alin. 4) din HG 1413/2016, nefiind acordate plăți beneficiarilor de compensații în valoare de *9696,00 lei*.

Evaluările asupra corectitudinii achitării compensației pentru serviciile de transport denotă existența înregistrărilor incorecte în Sistemul Informațional Automatizat Asistență Socială (în Modulul „Plăți Naționale”), a datelor cu privire la stabilirea și plata compensațiilor pentru serviciile de transport. Totodată, lipsa unei documentări a proceselor și acțiunilor a avut impact direct asupra implementării corecte a prevederilor cardului normativ.

⁵ Anexa, Tabel nr. 1 *Neprezentarea de către beneficiar a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport, încălcând prevederile pct. 26 din Regulament;*

⁶ Anexa, Tabel nr. 2 *Nerespectarea de către STAS a termenului de încetare a plății compensației pentru serviciile de transport (pct. 29 din Regulament);*

5.2.4 Abateri depistate la înmatricularea de stat a mijloacelor de transport cu scutire de drepturile de import

În cadrul misiunii de control au fost constatate nereguli privind procedura de înmatriculare de stat a mijloacelor de transport cu destinație specială, și anume:

- Într-un caz⁷ înmatricularea de stat a mijlocului de transport destinat pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor a fost realizată pe numele altei persoane decât beneficiarul, contrar prevederilor pct. 25 din HG 474/2016, care stipulează: „*Înmatricularea de stat a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se realizează pe numele beneficiarului – persoanei cu dizabilitate a aparatului locomotor, de către Instituția publică „Agenția Servicii Publice”, cu eliberarea certificatului de înmatriculare și a plăcilor de înmatriculare pentru mijloacele de transport respective, ca urmare a eliberării de către organul vamal a formularului tipizat TV-25.*”
- În 2 cazuri⁸ certificatele de înmatriculare provizorii anexate la dosar nu au avut mențiunea „Destinație specială” la rubrica X¹ „Mențiuni speciale”, fapt ce vine în contradicție cu prevederile pct. 25¹ „*În certificatul de înmatriculare a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, în rubrica XI „Mențiuni speciale” se face mențiunea „Destinație specială”.*” În cadrul misiunii de control au fost solicitate de la beneficiari copiile certificatelor de înmatriculare permanente, fiind constatat faptul că înscrierile din acestea au fost corectate pe parcurs, fiind inclusă mențiunea „Destinație specială” la rubrica corespunzătoare.

Eliberarea certificatelor de înmatriculare fără mențiuni speciale în cazurile de import a mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor oferă posibilitatea utilizării și folosirii acestora de către persoane terțe care nu au dreptul legal de a conduce aceste mijloace de transport, fapt care duce la apariția riscului ca aceste mijloace de transport să nu fie folosite conform destinației finale.

- Au fost constatate 8 cazuri⁹ de înmatriculare a mijloacelor de transport cu destinație specială peste o perioadă de la 2 la 12 luni de la data solicitării beneficiarului de a renunța la compensația pentru serviciile de transport. În aceste cazuri, reieșind din faptul că, la organul vamal nu este solicitată copia de pe certificatul de dizabilitate al persoanei care solicită scutirea de drepturile de import al unui mijloc de transport (pct. 17 din HG 474/2016), apare riscul acordării acestei scutiri persoanelor pentru care a expirat certificatul care confirmă gradul de dizabilitate și în baza căruia a fost eliberat *Certificatul privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensațiile pentru serviciile de transport în schimbul facilităților fiscale și vamale de către STAS.*

⁷ Anexa, Tabel nr. 3.1 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor pe numele altor persoane decât beneficiarului (persoanei cu dizabilitate);*

⁸ Anexa, Tabel nr. 3.2 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în lipsa mențiunii „Destinație specială”*

⁹ Anexa, Tabel nr. 3.3 *Înmatricularea de stat a mijlocului de transport cu destinație specială peste o perioadă de la 2 la 12 luni de la data solicitării beneficiarului de a renunța la CST*

5.2.5 Conducerea mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor

Au fost identificate **31 cazuri**¹⁰ în care, mijloacele de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități sunt conduse de către persoane terțe, care nu sunt abilitate cu atribuții de însoțire/ îngrijire a beneficiarilor cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Prevederile pct. 28 din HG 474/2016 stipulează: „Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condițiile menționate la art.124 alin.(14) pct.1) din Codul fiscal nr.1163/1997, art.28 lit.z) pct. 1 din Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal și pct.11 subpct.1) din nota la anexa nr.2 la aceeași lege, art.20 alin.(4¹) pct. 1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000, doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 la prezentul Regulament.”.

Verificările efectuate denotă că în toate cele 31 cazuri nu au fost solicitate de la STAS certificate confirmative privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/ îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii. Totodată, beneficiarii (persoanele cu dizabilități locomotorii) nu dețin permis de conducere sau sunt copii minori, fiind astfel în imposibilitate de a conduce mijlocul de transport importat.

Remarcă:

În vederea evaluării modului de utilizare a mijloacelor de transport au fost colectate probe de control în baza discuțiilor telefonice cu beneficiarii (35 beneficiari).

Urmare discuțiilor purtate a fost constatat că, în cazul a 5 persoane¹¹ *devamarea vehiculului a avut loc pentru persoane terțe, dintre care 2 persoane au declarat că serviciul oferit persoanelor terțe a fost în schimbul unei sume de bani.*

Datele colectate în baza discuțiilor telefonice cu beneficiarii prezintă rezonabile suspiciuni de fraudă la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

Cele constatate relevă că, utilizarea și conducerea mijloacelor de transport cu destinație specială are loc de către persoane terțe, contrar cerințelor legale.

Conform pct. 29 din HG 474/2016 în cazul conducerii mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate la pct. 28 din HG 474/2016 se sancționează și se aplică măsurile de înlăturare de la conducerea mijlocului de transport a persoanelor care nu dețin certificat privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii.

5.2.6 Abateri constatate în procesul de ținere și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială

Urmare verificărilor efectuate au fost constatate unele deficiențe în procesul de evidență și completare a dosarelor solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială¹², după cum urmează:

¹⁰Anexa, Tabel nr. 4.1 *Lipsa certificatului confirmativ eliberat de STAS privind abilitatea persoanei cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanelor cu dizabilități locomotorii în cazul beneficiarilor care dețin statut de copil(minor) sau adulți care nu dețin permis de conducere*

¹¹ Anexa, Tabel nr. 4.2 *Lista persoanelor care au confirmat că au beneficiat de facilități fiscale la devamarea vehiculului pentru persoane terțe*

¹² Anexa, Tabel nr. 5: *Lipsa Concluziei privind necesitatea deservirii cu transport/ lipsa actelor de identitate*

- în **2 cazuri** la dosar este atașată doar fișa de evaluare, iar celelalte acte, precum copia de pe certificatul de dizabilitate, anexa la certificatul de dizabilitate, concluzia privind necesitatea deservirii cu transport, copia de pe certificatul de înmatriculare sunt lipsă la dosar;
- într-**un caz** pe Concluzia privind necesitate deservirii cu transport lipsește numărul de înregistrare;
- într-**un caz** la dosar lipsește cererea de renunțare la compensația pentru serviciile de transport, precum și certificatul privind renunțarea la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale eliberat de STAS.

6. Concluzii generale:

Controlul aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din r-nul Cantemir a permis:

- a) efectuarea unei analize a modului de implementare a prevederilor actelor normative în procesul de aplicarea facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială;
- b) identificarea neregulilor admise în procesul de stabilire și plată a compensațiilor pentru serviciile de transport, înmatricularea mijloacelor de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Urmare analizei efectuate în cadrul prezentei misiuni de control se constată că există și anumite dificultăți în aplicarea prevederilor actelor normative legate de lipsa unor reglementări care ar stabili clar:

- a) procedurile de utilizare a mijlocului de transport după decesul beneficiarului;
- b) procedurile de utilizare a mijlocului de transport cu destinație specială pentru care, pe parcursul perioadei de 5 ani, au fost achitate drepturile de import în modul stabilit de legislația în vigoare;
- c) procedurile de utilizare a mijlocului de transport accidentat, care nu poate fi reparat/exploatat;
- d) procedura de reluare a plăților compensației pentru serviciile de transport după expirarea perioadei de 5 ani sau până la expirarea perioadei de 5 ani, în cazul în care au fost achitate drepturile de import în modul stabilit de legislația în vigoare;
- e) responsabilitățile și consecințele în cazul în care termenul de 3 zile prevăzut la pct. 26 din HG 474/2016 nu este respectat de către beneficiar.

7. Măsuri și recomandări dispuse urmare controlului efectuat:

Ministerului Muncii și Protecției Sociale în comun cu Ministerul Finanțelor se propune:

1. Revizuirea cadrului normativ privind acordarea facilităților vamale și fiscale persoanelor cu dizabilități la importul unui mijloc de transport (Legea nr. 60/2012, HG nr. 474/2016) și elaborarea modificărilor necesare reieșind din observațiile și constatările misiunii de control, și anume:
 - a) reglementarea procedurilor cu privire la utilizarea mijlocului de transport cu destinație specială care ar stipula modul de utilizare:
 - după decesul beneficiarului;
 - după achitarea drepturilor de import înainte de expirarea a 5 ani;
 - după accidentarea (înainte de expirarea a 5 ani) care nu permite exploatarea sau repararea mijlocului de transport.
 - b) reglementarea procedurilor de reluare a plăților compensației pentru serviciile de transport înainte de expirarea a 5 ani (în cazul achitării drepturilor de import);
 - c) stabilirea clară a răspunderii și consecințelor în cazul încălcării prevederilor pct. 26 din HG 474/2016;

- d) includerea prevederilor care ar stipula expres actele necesare a fi incluse în dosarul solicitantului/beneficiarului de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

ATAS Sud/ STAS Cantemir se recomandă:

2. Responsabilizarea specialiștilor STAS în vederea asigurării:

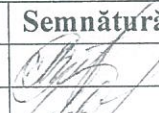
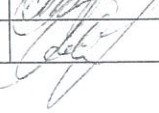
- a) respectării prevederilor regulamentare în exercitarea atribuțiilor și sarcinilor de serviciu;
 - b) comunicării cu beneficiarii în vederea informării acestora referitor la prevederile cadrului normativ, precum și în vederea prevenirii cazurilor de nerespectare a prevederilor legale.
3. Elaborarea/descrierea procedurilor de lucru interne privind evidența solicitanților/beneficiarilor de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, privind modul de stabilire, acordare și stopare a plăților compensațiilor pentru serviciile de transport.
4. Prezentarea, în termen de 30 zile lucrătoare, a planului de acțiuni privind măsurile care urmează a fi întreprinse în vederea remedierii neregulilor constatate în cadrul misiunii de control.

Prezentul raport se remite:

- Dnei **Natalia PLUGARU**, ministra Muncii și Protecției Sociale;
- Dnei **Oxana RADU**, directoare Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud;
- Dnei **Natalia COȘER**, șefa Structurii Teritoriale de Asistență Socială Cantemir.

Nota informativă privind abaterile care vizează eliberarea certificatelor de înmatriculare și conducerea mijloacelor de transport cu destinație specială expuse în prezentul raport se remite pentru informare Ministerului Afacerilor Interne și Agenției Servicii Publice.

Membrii echipei de control

Funcția deținută	Nume Prenume	Semnătură	Data
Șef Direcția Inspekția Prestațiilor de Asistență Socială	Alina Dașcov		30.06.26
Inspector principal	Maxim Tabacari		30.06.26

Directoare

Angela CHIRILOV